

Załącznik do UCHWAŁY Nr 765/XCIX/24
RADY MIASTA MILANÓWKA
z dnia 18 marca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY DOMOWEJ DLA GMINY MILANÓWEK
NA LATA 2024 – 2030**

Milanówek , marzec 2024

Spis treści

Wstęp	3
1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Milanówek.....	4
2. Cele programu i harmonogram działań	8
3. Realizatorzy i beneficjenci programu	16
4. Źródła finansowania	16
5. Monitorowanie programu	17

Wstęp

Rodzina w sytuacji przemocy zamiast być miejscem w którym otrzymuje się miłość, bezpieczeństwo, wsparcie i pozytywne wzorce jest miejscem, w którym niejednokrotnie doświadczają się przemoc, zła, cierpienia i poniżenia. Przemoc domowa jest jednym z najtrudniejszych przeżyć jakich osoba może doświadczyć ze strony najbliższych członków rodziny. Uzależnienia od alkoholu lub substancji psychoaktywnych, problemy osobiste w tym sytuacji rozwodowe oraz zła sytuacja ekonomiczna i związane z tym problemy finansowe zwiększają prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy. Należy jednak podkreślić, że czynniki te mogą jedynie przyczynić się do nasilenia zjawiska, ale nie są one przyczyną występowania przemocy.

Według definicji: przemoc domowa to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej¹.

Według przepisów prawa przemoc jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, jest kwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego, które jest ścigane z urzędu.

Przemoc domowa może przybierać różne formy. Polskie prawo obecnie rozróżnia następujące formy przemocy: przemoc fizyczną, przemoc psychiczną, przemoc ekonomiczną, przemoc seksualną, przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz zaniechanie. Należy podkreślić, że przemoc bez względu na jej rodzaj ma zawsze tragiczne konsekwencje, rzadko jest to zdarzenie incydentalne. ma charakter długotrwały i cykliczny oparty na nierównowadze sił i intencjonalności osoby ją stosującej. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Szczególną ochroną powinny być objęte dzieci które nie zawsze jako ofiary są bezpośrednio maltretowane lub zaniebdywane, ale cierpią i są krzywdzone również wtedy gdy są świadkami przemocy dorosłych. Należy pamiętać, że w obecnym statusie prawnym dzieci, które są świadkami przemocy domowej traktowane są jako osoby doznające przemocy. Przemoc domowa może wyrządzić dziecku szkody fizyczne, emocjonalne i poznawcze oraz powodować zmiany w postrzeganiu i umiejętnościach rozwiązywania problemów w dorosłym życiu.

Przemoc domowa jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, choć dopiero od kilkunastu lat jest przedmiotem świadomych skoordynowanych działań zaradczych. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Do pozostałych zadań własnych gminy należy: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej.²

Do dokumentów regulujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zapewniające podstawowe prawa należą:

¹ Art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 535 ze zm.)

² Art. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 535 ze zm.)

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277),*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 535 ze zm.),*
- *Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 1936),*
- *Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1429),*
- *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony (Dz. U. 2023 r. poz. 1807)*
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023 r. poz. 1870),*
- *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2023 roku w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej (Dz. U. 2023 r. poz. 1827).*

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej dla Gminy Milanówek został opracowany na czasookres 2024-2027, w którym obowiązuje Rządowy Program Przeciwdziałania Pomocy Domowej na lata 2024-2030.³

1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Milanówek

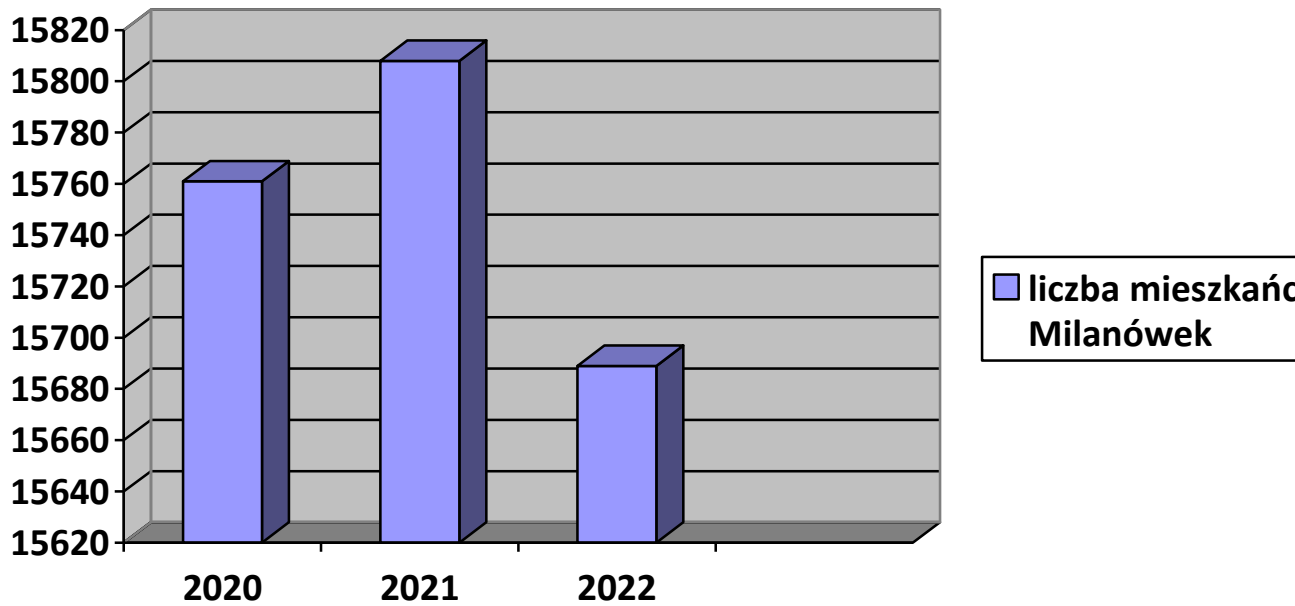
Diagnozę zjawiska przemocy w Gminie Milanówek opracowano w oparciu o dane obrazujące charakterystykę realizacji procedury „Niebieskie Karty”, jak również inne dane statystyczne pochodzące z Centrum Usług Społecznych w Milanówku, Komisariat Policji w Milanówku, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku, Punkt Informacyjno- Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Milanówku, placówki oświatowe oraz medyczne działające na terenie Gminy Milanówek w latach 2020-2023.

Gmina Milanówek podobnie jak i inne gminy w Polsce boryka się z problemem starzejącego się społeczeństwa. W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. liczba mieszkańców gminy Milanówek zmniejszyła się o 97 osób. Jednocześnie ogólna liczba mieszkańców z roku na rok maleje. W roku 2021 roku wynosiła 15.808 mieszkańców, a 2022 roku - 15.689 osób (8371 kobiet i 7318 mężczyzn).

Poniższy wykres obrazuje zmiany demograficzne w Gminie Milanówek w latach 2021-2023.

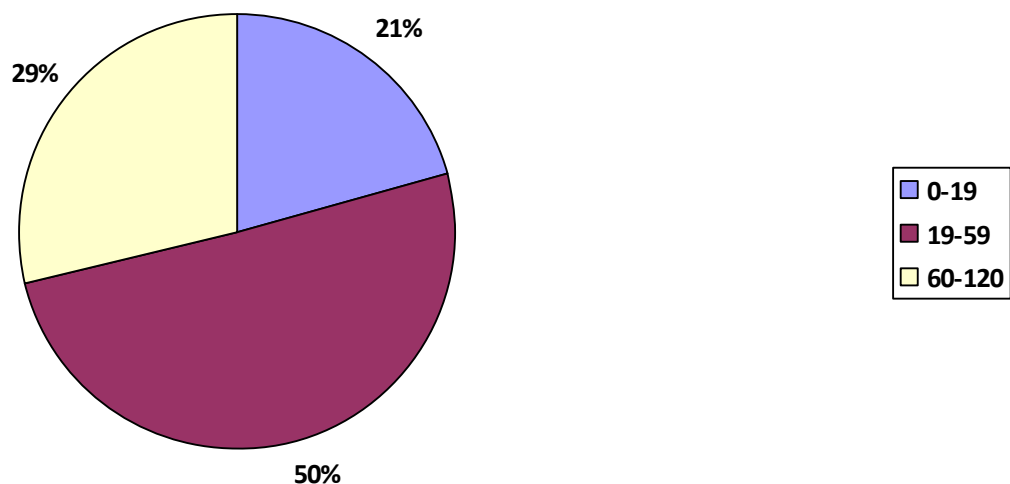
³ <https://www.gov.pl/web/uw-mazowiecki/rzadowy-program-przeciwdzialania-przemocy-domowej-na-lata-2024-2030>

Rysunek 1 Liczba mieszkańców Gminy Milanówek w latach 2020-2023
źródło: Raport o stanie Gminy Milanówek za rok 2020, 2021, 2022)

Struktura populacji Gminy Milanówek ze względu na wiek kształtuje się w następujący sposób:

Rysunek 2 Podział populacji ze względu na wiek. Dane na dzień 31.12.2023 r.
źródło: Raport o stanie Gminy Milanówek za rok 2020, 2021, 2022)

Według danych statystycznych w 2022 roku w Milanówku kobiety stanowiły 53,4% populacji, natomiast mężczyźni odpowiednio 46,6% populacji.⁴

Na terenie gminy Milanówek działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie koordynuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej powołany przez Burmistrza Miasta Milanówka na podstawie zarządzenia nr 185/VIII/2023 z dnia 2 października 2023 roku.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Centrum Usług Społecznych w Milanówku;
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku;
- Policji;
- Oświaty;
- Ochrony zdrowia;
- Sądu;

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej jest integrowanie i koordynowanie działań instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Do zadań zespołu należy m.in.:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie Gminy Milanówek;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych na terenie Gminy Milanówek;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową z terenu Gminy Milanówek;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy na terenie Gminy Milanówek
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy;

Indywidualnymi przypadkami występowania przemocy domowej zajmują się grupy diagnostyczno - pomocowe powoływane na skutek zgłoszeń i podejmowanych interwencji po wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych wykonują swoje zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Milanówek została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane i statystyki.

Informacje dotyczące problematyki przemocy przyjmowane były przez różne instytucje wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego zarówno w bezpośrednim kontakcie, jak również anonimowo czy z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Wszystkie informacje dotyczące podejrzania występowania przemocy były weryfikowane i sprawdzane. Wielokrotnie w momencie potwierdzenia występowania przemocy przedstawiciele uprawnionych organów wszczynali procedurę Niebieskie Karty, co pokazuje niżej zamieszczona tabela.

⁴ Raport o stanie Gminy 2022, Urząd Miasta Milanówka, Milanówek 2023 r.

Tabela 1. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty”.

Instytucje	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Ośrodek Pomocy Społecznej / Centrum Usług Społecznych w Milanówku	1	3	3	3
Policja w tym Komisariat Policji w Milanówku	9	11	3	4
Oświata	1	2	2	1
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	0
Służba Zdrowia	1	1	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Milanówku za 2020, 2021, 2022, 2023 roku

W niektórych wypadkach po wykluczeniu zjawiska przemocy przedstawiciele instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego oferowało innego rodzaju wsparcie zgodne z potrzebami danej rodziny. Jednym z miarodajnych wskaźników mówiących o nasileniu zjawiska przemocy w Gminie Milanówek są wskaźniki ilościowe dotyczące realizacji procedury Niebieskie Karty. Od 2020 do 2023 roku przyjęto 49 Niebieskich Kart. Szczegółowe dane przyjętych procedur Niebieskich Kart obrazuje tabela poniżej.

Tabela 2. Liczba przyjętych „Niebieskich Kart” przez Zespół Interdyscyplinarny w latach 2020 – 2023.

Liczba przyjętych „Niebieskich Kart”	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba przyjętych NK	12	17	6	14

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Milanówku za 2020, 2021, 2022, 2023 roku

W omawianym okresie w przypadku 20 Niebieskich Kart procedury zostały zakończone z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i zrealizowanie planu pomocy rodzinie.

Tabela 3. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy w latach 2020 – 2023.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba zakończonych procedur NK	2	7	3	8

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Milanówku za 2020, 2021, 2022, 2023 r.

Analizując zjawisko przemocy pod względem programów mu przeciwdziałających należy zwrócić uwagę na strukturę wieku i płci osób doznających przemocy jak i podejrzanych o jej stosowanie.

Interpretując dane toczących się procedur Niebieskiej Karty w Gminie Milanówek można wysunąć następujące wnioski:

- osobami podejrzаныmi o stosowanie przemocy są głównie mężczyźni w wieku od 18 do 67 lat;
- około 9,5% osób podejrzanych o stosowanie przemocy jest w wieku powyżej 67 roku życia
- niespełna 15% osób stosujących przemoc to kobiety
- kobiety w wieku 18 do 67 lat najczęściej są osobami doznającymi przemocy
- z roku na rok zwiększa się liczba dzieci, które są osobami doznającymi przemocy (w 2020 r. – 2 dzieci; w 2023 r. – 8 dzieci) co stanowi ponad 35% wszystkich osób doznających przemocy
- wśród dzieci doznających przemocy domowej 66% stanowią chłopcy, natomiast 33% dziewczynki
- 10% osób doznających przemocy w wieku od 18 do 67 lat to mężczyźni
- w grupie osób powyżej 67 roku życia nie obserwuje się osób dotkniętych przemocą.

Dane przedstawione w tabeli jak również ich analiza pokazuje tylko zjawisko przemocy, które zostało zdiagnozowane i została uruchomiona procedura Niebieskiej Karty. Analizując zjawisko przemocy, a w szczególności liczby osób doznających przemocy w wieku powyżej 67 lat są niemiernodajne. Zjawisko przemocy jest często głęboko ukryte. Osoby doznające jej często są zastraszane, nie widzą możliwości zmiany swojej sytuacji życiowej. Osoby starsze bywają chore, zniedołężniałe, nie mają możliwości wyjścia z domu, a często jedyną osobą, na którą mogą liczyć bywa właśnie osoba stosująca przemoc. Jednocześnie należy pamiętać, że zjawisko przemocy jest negatywne i obarczone wieloma stereotypami.

Poniższe tabele w sposób szczegółowy pokazują charakterystykę osób podejrzanych o stosowanie przemocy i jej doznających.

Tabela 4. Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy w podziale ze względu na płeć i wiek w latach 2020 – 2023.

Wiek osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej	Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		Rok 2023	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
do 18 roku życia	0	0	0	0	0	0	0	0
od 18 do 67 lat	1	9	2	15	1	5	2	7
od 67 lat	0	2	0	0	0	0	1	2

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Milanówku za 2020, 2021, 2022, 2023 r.

Tabela 5. Liczba osób doznających przemocy w podziale ze względu na płeć i wiek w latach 2020 – 2023.

Wiek osób doznających przemocy domowej	Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		Rok 2023	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
do 18 roku życia	0	2	3	2	0	3	3	5
od 18 do 67 lat	9	1	11	2	3	0	5	0
od 67 lat	2	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Milanówku za 2020, 2021, 2022, 2023 r.

Centrum Usług Społecznych w Milanówku w latach 2020-2023 udzieliło pomocy 38 osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Wśród działań jakie podejmowali pracownicy socjalni znalazła się nie tylko pomoc finansowa lecz również wsparcie merytoryczne oraz poradnictwo psychologiczne i prawne.

Tabela 6. Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia z tytułu przemocy w rodzinie w latach 2020 – 2023.

Udzielona pomoc i wsparcie z tytułu przemocy w rodzinie przez Ośrodek Pomocy Społecznej / Centrum Usług Społecznych	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba osób, którym udzielono wsparcia	9	8	12	9

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej dla Miasta Milanówka za 2020, 2021, 2022, 2023 roku

Przemoc jest zjawiskiem, które należy piętnować. Sama przemoc nie występuje w kodeksie karnym jako czyn zabroniony. Zarówno instytucje, których członkowie pracują w Zespole Interdyscyplinarnym jak i sam Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy posiadając wiedzę o przemocy w danej rodzinie powiadamiał Prokuraturę Rejonową o czyn z art. 207 kk. Tabela poniżej przedstawia liczbę wszczętych spraw z art. 207 kk.

Tabela 7. Liczba wszczętych spraw o czyn z art. 207 kk⁵ w latach 2020 – 2023.

Sprawy o czyn z art. 207 kk	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba wszczętych spraw o czyn z art. 207 kk	6	11	4	8

Źródło: Dane z Komisariatu Policji w Milanówku.

Centrum Usług Społecznych w Milanówku zobowiązane jest do reagowania na każde nawet anonimowe zgłoszenie dotyczące podejrzenia stosowania przemocy. W latach 2022-2023 pracownicy Centrum odbyli łącznie 10 interwencji, z czego 4 zakończyły się potwierdzeniem przemocy i uruchomieniem procedury Niebieskiej Karty.

Tabela 8. Przemoc w rodzinie na terenie Milanówka w latach 2022-2023 roku

Rok	Ilość interwencji dot. przemocy w rodzinie zrealizowanych przez Centrum Usług Społecznych w Milanówku
2022	4
2023	6

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Milanówku za 2022, 2023 r.

Analizując zjawisko przemocy zarówno na podstawie danych statystycznych jak również rozmawiając z pracownikami różnych instytucji czy mieszkańcami Milanówka należy podkreślić, że przemoc domowa jest ciągle zjawiskiem wstydlivym, które okryte jest tajemnicą i jest tematem tabu.

Działalność Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie

Punkt Informacyjno- Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy działa przy Centrum Usług Społecznych w Milanówku. Punkt Informacyjno- Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy realizuje poradnictwo specjalistyczne, w których występuje problem przemocy. Punkt udziela

⁵ Art. 207 Kodeksu karnego § 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

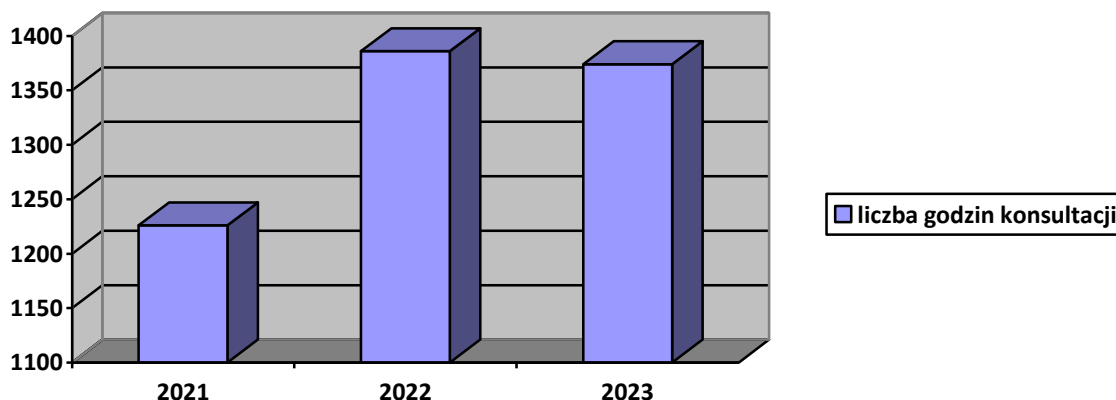
§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

pomocy od poniedziałku do soboty z zakresu wsparcia informacyjnego, psychologicznego i prawnego. W Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dyżury pełnią specjaliści: dwóch psychologów dla dorosłych, którzy są również specjalistami pomocy ofiarom przemocy, psycholog dla dzieci, młodzieży i rodziców, dwóch certyfikowanych specjalistów psychoterapii uzależnień, oraz adwokat.

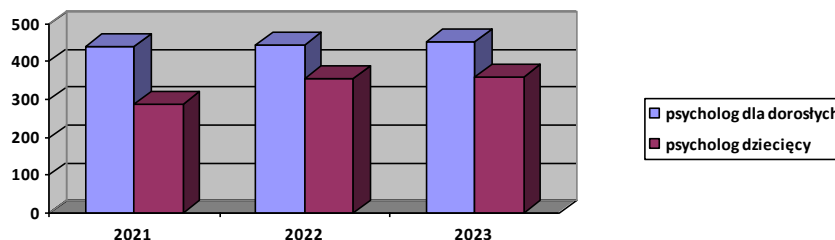
Rysunek 3 Liczba godzin konsultacji w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Milanówek na lata 2021 – 2025 za rok 2021, 2022, 2023

W Milanówku obserwujemy, iż każdego następnego roku liczba porad psychologicznych zarówno dla dorosłych, jak i dzieci i młodzieży wzrasta. Średnio miesięcznie w 2023 udzielono 37 porad dla osób dorosłych, oraz odbyło się 28 konsultacji z psychologiem dziecięcym. Liczbę udzielonych konsultacji psychologicznych i wzrost na ich zapotrzebowanie przedstawia wykres poniżej.

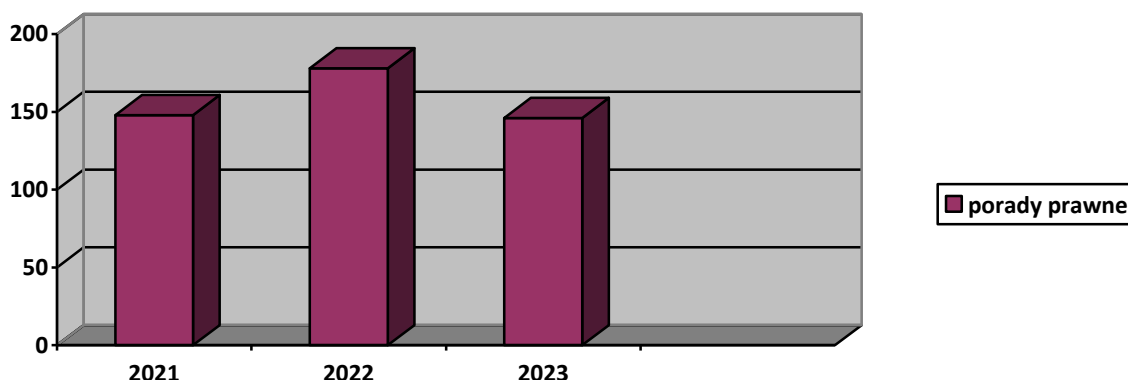
Rysunek 4 Liczba konsultacji psychologicznych w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Milanówek na lata 2021 – 2025 za rok 2021, 2022, 2023

Porady prawne udzielane są w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy w Milanówku. Oferta ta podobnie jak i pomoc psychologiczna oferowana jest dla mieszkańców Milanówka bezpłatnie. Średnio miesięcznie w okresie od 2021 do 2023 roku udzielonych zostało przez adwokata 13 porad prawnych. Należy tu podkreślić, że znaczna część osób uwikłanych w przemoc decyduje się na prywatne reprezentowanie ich przez prawnika i nie korzystało z pomocy Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy.

Rysunek 5. Liczba konsultacji prawnych w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Milanówek na lata 2021 – 2025 za rok 2021, 2022, 2023

WNIOSKI

Z doświadczeń osób i instytucji zajmujących się przemocą domową wynika, że statystyki nie oddają skali problemu, w szczególności gdy ofiarami przemocy domowej są dzieci lub osoby starsze. Osoby doświadczające przemocy często przez długi okres czasu ukrywają swój problem, dlatego trudno jest ustalić dokładną skalę zjawiska przemocy. Według statystyk krajowych znęcanie się nad rodziną zajmuje trzecie miejsce w ogólnej skali popełnianych przestępstw, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu oraz przestępstwach przeciwko życiu.

Z uwagi na wielowymiarowość zjawiska przemocy domowej przeciwdziałanie przemocy wymaga wieloaspektowego podejścia, a przede wszystkim systemowego, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio lub pośrednio tym problemem. Dla skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej niezbędna jest kompleksowość i interdyscyplinarność podejmowanych działań.

Utworzenie sieci współdziałających ze sobą instytucji, koordynowanej przez Zespół Interdyscyplinarny daje szansę na zwiększenie i złagodzenie negatywnych skutków przemocy zarówno w wymiarze osobistym, środowiskowym jak i społecznym .

2. Cele programu i harmonogram działań

Na podstawie przeprowadzonej analizy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Milanówek zostały opracowane cele strategiczne oraz cele szczegółowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2024 – 2030.

CELE STRATEGICZNE PROGRAMU

1. ZMNIJSZENIE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY MILANÓWEK.
2. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY I ZWIĘKSZENIE OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY MILANÓWEK.
3. ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ WOBEC OSÓB PODEJRZANYCH O STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ.

Harmonogram działań

Lp.	Cele operacyjne	Działania	Termin realizacji	Instytucje odpowiedzialne za realizację zadania
1	Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w gminie Milanówek	-gromadzenie danych i sporządzanie statystyk - przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców gminy - analiza wywiadów środowiskowych oraz notatek służbowych pod kątem informacji o przemocy - badanie skuteczności pomocy udzielonej ofiarom przemocy	2024 - 2030 na bieżąco	CUS, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny dla Ofiar Przemocy, Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
2	Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej oraz ochrony małoletnich przed zjawiskiem przemocy	-współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony małoletnich - prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy - promowanie wśród dzieci i młodzieży zachowań sprzyjających pozytywnym postawom w rodzinie - rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjnoinformacyjnych z zakresu problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	2024 - 2030 na bieżąco	CUS, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, Punkt Konsultacyjno - Informacyjny dla Ofiar Przemocy, Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia

		- organizacja spotkań edukacyjnych dla mieszkańców gminy dotyczących przemocy w rodzinie, przeciwdziałania przemocy, sposobów reagowania w sytuacji jej wystąpienia oraz dostępnych formach pomocy - obalanie mitów na temat przemocy domowej - wprowadzenie standardów ochrony małoletnich przez placówki oświatowe		

3	Zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny	- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy - powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych - prowadzenie działań dotyczących przemocy domowej zgodnie z procedurą Niebieskiej karty - prowadzenie pracy socjalnej - informowanie osób doznających przemocy domowej w zakresie przysługujących im praw oraz możliwościach uzyskania pomocy - monitoring rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty po zakończeniu procedury - - poradnictwo prawne - prowadzenie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej - zapewnienie osobom doświadczającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia - bezpłatna pomoc w formie wsparcia psychologicznego, prawnego i rodzinnego - interwencja kryzysowa i wsparcie - wprowadzenie standardów ochrony małoletnich przez placówki oświatowe	2024 - 2030 na bieżąco	CUS, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Ofiar Przemocy, organizacje pozarządowe

4	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia	- uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach w celu podniesienia umiejętności pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej oraz podejrzanymi o stosowanie przemocy domowej - szkolenia dla pracowników socjalnych w zakresie przeciwdziałania i zwalczania domowej - wprowadzenie i realizacja standardów ochrony małoletnich przez placówki oświatowe - organizowanie wspólnych spotkań pracowników różnych instytucji w celu poznania własnych kompetencji, usprawnienia systemu przepływu informacji	2024 - 2030 na bieżąco	CUS, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy, Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin, placówki oświatowe
5	Współpraca różnych instytucji w celu ograniczenia skutków występowania przemocy domowej	-budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, poprzez współpracę instytucji do tego powołanych - organizowanie spotkań w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy pracownikami różnych instytucji - udział w pracach grup diagnostyczno- pomocowych - wypracowanie jednolitych standardów zasad współpracy w zakresie lokalnych służb i instytucji na rzecz spójnych i skutecznych działań - opracowanie i realizacja wspólnych programów terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy domowej - stworzenie bazy danych o instytucjach świadczących pomoc osobom dotkniętym przemocą domową i ich rodzinom -współpraca z organizacjami pozarządowymi	2024 - 2030 na bieżąco	CUS, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy, placówki oświatowe placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe

6	Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	- izolowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy od osób dotkniętych przemocą domową - kierowanie wniosków do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe przez osoby podejrzane o stosowanie przemocy - kierowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjny oraz terapeutyczno-psychologicznych - udzielanie wsparcia indywidualnego osobom podejrzanim o stosowanie przemocy	2024 - 2030 na bieżąco	CUS, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, kuratorzy sądowi

3. Realizatorzy i beneficjenci programu

W realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej będą współpracować następujące podmioty:

- Burmistrz Miasta Milanówka
- Centrum Usług Społecznych w Milanówku
- Komisariat Policji w Milanówku
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki oświatowe
- Placówki ochrony zdrowia
- Straż Miejska
- Kuratorzy Sądowi
- Punkt Informacyjny – Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
- Punkt Informacyjny – Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin
- Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin „Milanowski Promyk”
- Organizacje pozarządowe.

Beneficjentami programu są:

- Osoby doświadczające przemocy domowej;
- Osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej;
- Świadkowie przemocy domowej;
- Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy;
- Przedstawiciele instytucji, organizacji i służb zobowiązane do udzielania pomocy.

4. Źródła finansowania

Finansowanie realizacji Programu to:

-Środki własne w budżecie CUS na realizację zadań przeciwdziałania przemocy domowej środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;

- Środków zewnętrznych pochodzących z dotacji z budżetu państwa na realizację programów osłonowych oraz konkursowych oraz funduszy unijnych.

W 2023 kwota wydatkowana na prowadzenie Punktu Informacyjno– Konsultacyjnego wyniosła około 300.000 zł, a Zespołu Interdyscyplinarnego 1.350 zł. Plany budżetowe na rok 2024 zakładają zwiększenie wydatków na prowadzenie Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego do wysokości 320.000 zł.

Finansowanie zadań przez Gminę w zakresie przeciwdziałania przemocy będzie ustalane corocznie przy konstruowaniu budżetu Gminy.

5. Monitorowanie programu

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Milanówka na lata 2024 – 2030 będzie systematycznie monitorowana. Monitoring będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację tj. Centrum Usług Społecznych w Milanówku, Komisariat Policji w Milanówku, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku, Straż Miejską w Milanówku, publiczne placówki oświatowe takie jak żłobki, przedszkola i szkoły, przychodnie zdrowia działające na terenie Milanówka. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu w kolejnych latach. Za nadzór nad realizacją programu będzie odpowiedzialne Centrum Usług Społecznych w Milanówku wraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Milanówku. Centrum Usług Społecznych w Milanówku jako jednostka odpowiedzialna za realizację programu będzie przedstawiać Radzie Gminy sprawozdanie do 31 marca każdego roku zawierające dane zgromadzone w procesie ewaluacji i monitorowania oraz ewentualne propozycje zmiany zaplanowanych działań, sposobu ich realizacji oraz uwagi dotyczące funkcjonowania programu.

W trakcie trwania programu będzie podlegał ewaluacji ilościowej i jakościowej. Ewaluacja ilościowa z zostanie przeprowadzona na podstawie analizy porównawczej danych liczbowych uzyskanych z Policji dotyczących skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy oraz danych liczbowych zawartych w sprawozdaniach z realizacji Programu.

Ewaluacja jakościowa polegała będzie na analizie porównawczej dokumentacji Niebieskich Kart obrazującej skalę i specyfikę zjawiska przemocy domowej w gminie w stosunku do roku poprzedniego i lat ubiegłych. Corocznie dokonana zostanie także analiza porównawcza liczby wszczętych procedur Niebieskie Karty względem liczby zakończonych procedur w danym roku w związku z ustaniem przemocy domowej lub uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu stosowania przemocy domowej. Analiza ta pozwoli zaobserwować jakie zmiany zaszły w zakresie zjawiska przemocy, w tym także czy zjawisko to uległo zmniejszeniu. Ewaluacja jakościowa pozwoli na ocenę skuteczności działań podejmowanych w ramach Programu.

Działania w ramach monitoringu i ewaluacji dostarczą również informacji dotyczących ewentualnych potrzeb związanych z wprowadzeniem modyfikacji najważniejszych kierunków działań celem maksymalizacji zamierzonych efektów realizacji Programu.

Sporządziła: Ewa Markowiak, Starszy pracownik socjalny, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego

Akceptacja: